

Verlag informele onderhandelingen ontvlechtigingskosten VTH

Bouwtaken West Betuwe uit ODR

Aan: Stuurgroep gemeente West Betuwe io. en Dagelijkse Bestuur Omgevingsdienst Rivierenland
Van: Baukje Coppens (implementatiemanager VTH bouwtaken West Betuwe)
Anne Schipper (directeur Omgevingsdienst Rivierenland)
Datum: 29 oktober 2018

Samenvatting

In de maand oktober hebben de directeur ODR en de implementatiemanager VTH Bouwtaken West Betuwe informeel onderhandeld over de ontvlechtigingskosten voor het uitnemen van de bouwtaken bij de ODR per 1 januari 2020.

Op basis van deze verkenning schatten de onderhandelaars dat de ontvlechtigingskosten voor West Betuwe rond de 3,54 miljoen euro liggen, zonder rekening te houden met de mogelijkheid dat vrijwillig personeel overgaat naar West Betuwe. De onderhandelaars verwachten dat zo'n 30% vrijwillige overstap van personeel reëel is, waarmee het bedrag 675k euro lager uit kan vallen. Het bedrag zal nog worden geïndexeerd voor loon- en prijsstijgingen.

Proces

Op basis van de formele verzoeken van de colleges van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal en de bespreking in het Dagelijks Bestuur van de ODR heeft op 4 oktober een bestuurlijk startoverleg plaatsgevonden. Hierin is afgesproken:

- De maand oktober te gebruiken voor informele onderhandelingen (te voeren door de directeur ODR en implementatiemanager vanuit West Betuwe)
- Eind oktober/begin november bestuurlijk vervolgoverleg met als input een notitie met het voorlopige onderhandelingsresultaat.

Op 10 en 23 oktober hebben in constructieve sfeer onderhandelingsgesprekken plaatsgevonden. Daarin zijn de voornaamste onderdelen die de ontvlechtigingskosten bepalen geïdentificeerd. In tussentijdse periode zijn verder berekeningen uitgevoerd, en is gesproken over afbakening van het takenpakket per 2020. Per onderdeel is op het scherpst van de snede een voor beide partijen verdedigbaar onderhandelingsresultaat bereikt. Op 26 oktober zijn de gesprekken afgerond met het opstellen van dit verslag.

Uitgangspunten voor de berekeningen

Voor de berekeningen is uitgegaan van de bedrijfsgegevens ODR zoals die in het onderlinge verkeer tussen verbonden partij en deelnemende gemeenten zijn vastgesteld in zowel AB als de met de gemeenten gesloten dienstverleningsovereenkomsten/werkprogramma's:

- een overhead percentage van 26,5%
- het uurtarief volgt de begroting 2019 ODR
- 1350 productieve uren per jaar per FTE
- de uren in het werkprogramma 2018 zijn leidend voor het bepalen van het uit te nemen volume (om en nabij 16 FTE)
- Van het uit te nemen volume wordt de verwachte inbreng van de verplichte sloop- en asbestmeldingen van Lingewaal afgetrokken (0,37 FTE).

Voor de ODR zijn dit logische uitgangspunten gelet op het feit dat de begroting met bovenstaande uitgangspunten meerdere jaren door alle deelnemers is vastgesteld. West Betuwe realiseert zich dat binnen deze informele onderhandelingsronde geen aanleiding bestaat om te stellen dat de tarieven

of het overheadpercentage niet redelijk zijn. De deelnemende gemeenten in de regeling hebben eerder immers als opdrachtgever en eigenaar ingestemd met deze rekensystematiek.

Overhead

De overheadcomponent bij de ODR bestaat uit de volgende onderdelen:

- Gastheercontracten met andere partijen voor o.a. P&O, Archief en post, ICT (30% van de overheadkosten);
- Huisvesting (10% van de overheadkosten);
- Personeel (60% van de overheadkosten).

De kosten zijn in de gesprekken op de inhoud onderzocht; inzicht in de kosten, welke kosten zijn reëel vanaf wanneer te beïnvloeden en af te bouwen. En vervolgens, wat is redelijk als afbouwtermijn en afkooppercentage?

Uiteindelijk komt het neer op het afkooppercentage dat bereikt wordt door onderhandeling vanuit beide perspectieven:

- De ODR wil geen enkel risico op overige deelnemers hoeven afwentelen, en voelt zich gesteund door algemene rekenregels bij uittreden uit gemeenschappelijke regelingen, de ODR moet rekening houden met meerdere opgaven in de bedrijfsvoering. Ook speelt mee dat een groot deel van de gastheercontracten voor een vaste periode vrij recent door het bestuur zijn vastgesteld en vanaf 1 januari 2018 nog 4 jaar doorlopen. Ten slotte is de loonkostencomponent aanzienlijk waardoor het niet reëel is te verwachten dat deze snel af te bouwen is.
- West Betuwe verwacht dat de reële kosten in de overhead af te bouwen zijn met een veel lager afkooppercentage dan de ODR voorstelt. Ze voelt zich daarin gesteund door jurisprudentie en recent bereikte onderhandelingsresultaten met andere verbonden partijen, de huidige mogelijkheden op de arbeidsmarkt voor personeel, en de mogelijkheden om andere kosten binnen redelijke termijn daadwerkelijk te beïnvloeden.

Onderhandelaars schatten in dat zonder juridische beslechting de standpunten niet nader tot elkaar komen dan het bereikte compromis.

Bereikt resultaat: een doorrekening van de overhead over het uit te nemen volume (15,63 FTE) met een afkooppercentage van in totaal 250% (2,5 keer de jaarbijdrage).

Personeelskosten productieve uren

Vertrekpunt voor de frictiekosten personeel is het uit te nemen volume van 15,63 FTE. Voor deze kosten geldt het uurtarief voor de loonsom (€ 56,15 per uur, € 75.000 op jaarbasis per FTE).

Het volume kan lager worden door:

- West Betuwe meer taken in te laten brengen bij de ODR
- een correctie voor de flexibele schil en vacatureruimte bij de ODR
- verplichte overname van personeel door West Betuwe
- vrijwillige overname van personeel door West Betuwe

Tijdens de onderhandelingen is verkend of er nog taken zijn die door West Betuwe ingebracht kunnen worden bij de ODR. West Betuwe heeft de wens uitgesproken meer adviesdiensten af te willen nemen en daarmee het uittreedvolume te verlagen (volgens inschatting ongeveer 3 FTE). De ODR wenst een duidelijke scheiding in de uit te nemen bouwtaken en het samen te stellen werkpakket milieu en is hiertoe vooralsnog niet bereid.

Van de benodigde formatie voor uitvoering van de werkplannen 2018 van 148,89 FTE zijn op dit moment 128,25 FTE medewerkers in dienst. Er is een flexibele schil en vacatureruimte van 23,41 FTE

(bron: gegevens ODR). De ODR is bereid een correctie door te rekenen op de flexibele schil/vacatureruimte naar rato van het uitgenomen volume. De ODR kan redelijkerwijs niet méér corrigeren dan waar West Betuwe vanuit het uit te nemen volume recht op heeft (ook t.o.v. flexibiliteit voor andere deelnemende gemeenten). Dit komt neer op een correctie van 2,46 FTE. Verder betekent dit dat deze FTE ook in 2019 flexibel wordt ingevuld.

Een reorganisatie met het aanwijzen van boven-formatieve medewerkers die verplicht worden overgenomen door West Betuwe is voor de ODR niet acceptabel. Voor West Betuwe is deze optie ongewenst. Onderhandelaars schatten in dat een totale reorganisatie bij de ODR tot veel spanning in de organisatie, bij medewerkers en tussen alle deelnemende gemeenten zal leiden. Daarnaast zullen kosten voor een reorganisatie zullen aanzienlijk zijn. Onderhandelaars raden deze optie af.

Vrijwillige overname van personeel door West Betuwe meerekenen in het verlagen van het uit te nemen volume is een optie. Wat West Betuwe betreft geldt dit voor alle medewerkers die vrijwillig naar West Betuwe zouden willen overstappen. Voor de ODR tellen alleen voormalig medewerkers van Geldermalsen en Neerijnen mee die vrijwillig zouden willen overstappen. De ODR beschouwt vertrek van overig personeel naar West Betuwe als een reguliere mutatie, waar geen verlaging van het uittreedvolume tegenover hoeft te staan.

Zonder dat de standpunten op dit onderdeel nader tot elkaar zijn gekomen, schatten onderhandelaars samen in dat reëel/maximaal 30% van het resterende uit te nemen volume met vrijwillige overstap van medewerkers ODR naar West Betuwe kan worden verlaagd. Hoe groot het percentage daadwerkelijk is, blijkt pas in de loop van 2019, wanneer de nieuwe gemeente West Betuwe de vacatures voor haar eigen organisatie openstelt.

West Betuwe is van mening dat de reële kosten per 1 januari 2020 direct een stuk lager zijn dan het resterende volume van 13,17 FTE, dat na verrekening van de correctie van de ODR overblijft:

- de flexibele schil is groot, een aantal inhuurcontracten zal direct per 1 januari 2020 beëindigd worden.
- de arbeidsmarkt is gunstig voor medewerkers, het verloop (de reguliere in- en uitstroom) is hoog, het daarom aannemelijk dat de vaste personeelslasten makkelijk en op korte termijn naar beneden te brengen zijn zonder gedwongen ontslagen / hoge kosten.

Ze voelt zich daarin gesteund door jurisprudentie en recent bereikte onderhandelingsresultaten met andere verbonden partijen.

De ODR is van mening dat de flexibele schil bedoeld is voor de ontwikkelingen en effecten die ook bij de andere deelnemers kunnen optreden. Zo is er vanaf 1 januari 2018 sprake van een outputfinanciering die vraagt dat de ODR flexibel moet zijn in het werkpakket. Verder speelt de mogelijke introductie van de private kwaliteitsborging. Eerder is berekend dat dit mogelijk voor 7-9 fte negatieve gevolgen heeft. In het Algemeen Bestuur van de ODR is hierover eerder gesproken. Ten slotte speelt de hoogconjunctuur een rol. Nu is er een ruime flexibele schil. Mocht de bouwtaak sterk terugvallen, dan moet deze opgevangen kunnen worden. Dit is alleen mogelijk met de huidige omvang.

In het bereikte compromis op de frictiekosten personeel is vastgehouden aan de door de ODR gewenste methodiek op het verrekenen van de correctie voor de flexibele schil/vacatureruimte. Daartegenover staat dat voor het afkooppercentage op het resterende volume meebewogen is richting West Betuwe.

Resultaat: uit te nemen volume van 13,17 FTE tegen een afkooppercentage van 225% (2,25 keer de jaarbijdrage). Vrijwillige overstap te verrekenen als correctie in de loop van 2019.

Overige eenmalige kosten

Er is kort stilgestaan bij de eenmalige kosten voor ICT, omzetting systemen, projectkosten etc. en verrekening van een deel reserve. De genoemde bedragen in de bijlage zijn schattingen. Afgesproken is deze kosten op basis van werkelijke kosten en actuele tarieven te verrekenen. Houd rekening met €200 - €250.000 incidenteel.

Totaalbedrag

De uit onderhandelde principes leiden tot een totaalbedrag (zie bijlage berekening):

Overhead:	1,08 miljoen euro
Personeel:	2,25 miljoen euro
Eenmalig:	0,21 miljoen euro

Totaal: 3,54 miljoen euro

Bij een vrijwillige overstap van personeel ODR naar West Betuwe van 30% van het resterende aantal FTE, kan dit bedrag 675 duizend euro lager uitvallen. De bedragen gebaseerd op de uurtarieven ODR moeten bij de definitieve berekening nog geïndexeerd worden voor loon en prijsstijgingen.